

EDUCACIÓ, DEMOCRÀCIA I MULTICULTURALISME: DILEMES DE LA CIUTADANIA EN UN MÓN GLOBAL

Doctor don Carlos Alberto Torres Novoa.

Bona tarda.

M'assec molt honrat i molt feliç d'estar aquí .Vull fer-los una sèrie de reflexions sobre els grans temes que ens ocupen, i que em sembla a mi són els temes nodals, centrals, del món contemporani en L'Educació, vull usar l'experiència llatinoamericana, l'experiència nord-americana i la meva modest recórrer per les ciutats d'Europa, per a exemplificar un poc els arguments, però tractaré d'elaborar arguments aproximadament teòrics més que gens teòrics, més que buscar reflexions empíriques perquè em sembla que un dels grans problemes, pels quals estem passant en l'educació, és la nostra incapacitat per a pensar teòricament les dificultats de la pràctica quotidiana.

La qüestió de la ciutadania, la democràcia i el multiculturalisme, es troba en el centre del debat sobre la reforma educativa en tot el món i exerceix una forta influència sobre el discurs acadèmic i la pràctica educativa. Les teories de la ciutadania i les teories de la democràcia, marquen el naixement de la Ciència política moderna i reflecteixen en tota la seva complexitat els desafiaments pràctics i teòrics als quals ha de plantar cara la democràcia en les societats contemporànies ,ambdues subratllen també els dilemes que genera la negociació del poder en les societats democràtiques .

Les teories de la Ciutadania aborden tots els aspectes de la relació entre els ciutadans i l'Estat i també entre els mateixos ciutadans, mentre que les teories de la Democràcia analitzen bàsicament la connexió entre les formes establertes, ocultes i explícites del poder social i polític, la intersecció entre els sistemes de representació democràtica i els d'administració política, de govern públic i els sistemes dels partits polítics Finalment, les teories de la democràcia deuen estudiar la interacció global entre la democràcia i el capitalisme. Les teories del multiculturalisme, tan en voga en els nostres dies, no han sorgit únicament com resposta a la qüestió de constitució del subjecte pedagògic en les escoles o com resposta a la interacció del subjecte pedagògic i del subjecte polític en les societats democràtiques, sinó també com una forma d'identificar la importància de les diferents identitats en L'Educació.

Jo crec que Espanya és particularment sensible a la qüestió de la identitat, perquè efectivament la llengua constituïx identitats i els dilemes que vam confrontar quotidianament al tractar d'entendre la realitat de manera multilingüe, són també dilemes d'entendre les nostres pròpies identitats.

Vaig a fer dues afirmacions a través d'aquesta presentació, la primera és aquesta :

- llengües constituïxen identitats, per tant la construcció lingüística de les personalitats són construcció d'identitats i la segona és que vivim i coexistim com individus en un conjunt d'identitats que ens van convocant, ens van provocant, ens van convidant, històricament a reconèixer-nos a nosaltres mateixos.

En el fons des que Freud va parlar de psicoanàlisis ens va començar a mostrar un procés complex d'entendre el procés del jo, el procés de la construcció del jo, com un procés

real, quotidià, inacabat, per tant el problema de la identitat és, vulgui's o no es vulgui, no un problema d'essències, sostindrè en aquesta presentació, sinó un procés d'aprenentatge,

-El tema de la identitat és el tema de la ciutadania i és el tema de la democràcia, tant com és el tema del multiculturalisme i si volguéssim entendre les complexitats que anem a abastar en aquesta presentació, hem d'entendre'l a partir d'aquest punt central: que la identitat està articulant les vinculacions entre ciutadania, democràcia i multiculturalisme.

Ara bé, aquestes teories reflecteixen d'una manera més general els models de participació dels ciutadans en els processos polítics i també els models d'inserció en el model de bé comú per això alguna vegada Habermas, va dir de bon tros encert: les institucions de llibertat constitucional, solament tenen el valor que la població els atorga.

Dic això perquè acabo de venir, el dissabte passat, de donar una conferència a 15.000 mestres en l'Estat de Mèxic, per als acadèmics, asseure'ns enfront de 10.000 persones senzilles, i 5.000 persones al voltant d'ells, suportant una calor exasperante exposats a un sol infinit i escoltar tota una discussió de tres hores va ser per a mi sorprenent, però el que va ser més sorprenent és com els mestres i les mestres especialment, (per descomptat, sempre hi ha moltíssimes més dones que homes en el món de l'educació) estaven confrontant un dilema fascinant i feroç. En l'estat de Mèxic, s'acabava de prendre un poble sencer, tres mil policies, assaltant el poble, per a rescatar a un conjunt de policies també segrestats per un moviment popular, i aquí llavors, per descomptat, comencen les discussions, i assenyalar amb el dit, vostès ens van atacar, i la resposta: nosaltres vam haver d'imposar la llei.

En aquest context tan brutal apareix una persona en televisió dient: "Si prenen el poble, nosaltres cremarem vius als ostatges. Això en un petit poble de l'Estat de Mèxic, altera per descomptat totes les bases constitucionals de les negociacions disciplinàries tant com les negociacions del poder públic.

Per tant Habermas té raó: les llibertats constitucionals tenen només el valor que el poble li atorga i dic això perquè molt sovint ens oblidem en la democràcia que els quals articulen la democràcia són els subjectes de la democràcia i no els governs.

La tesi que presento avui, crec que en la seva simpleza hauria de ser acte evident però em sembla que no és tan acte evident.

Els dilemes de la ciutadania en una societat democràtica diversa i multicultural poden esbossar-se de la següent forma:

Les teories de la ciutadania, van ser propugnades en la tradició de la política occidental per homes #caucásico<adj><m><pl> o blancs i heterossexuals que van identificar una ciutadania homogènia a través d'un procés d'exclusió sistemàtica, i no d'inclusió en l'organització política, prenguem nota d'una peculiaritat:

Les teories de La Ciutadania van ser creades per a excloure i no per a incloure, aquesta perspectiva implica, i estic pensant en els últims dos-cents anys de vida democràtica, que les dones, determinats grups socials identificables com els jueus en el seu moment, com els gitanos, la classe treballadora, persones que representaven grups ètnics i racials, gent de color, individus que no contaven amb certs atributs o habilitats com per exemple els analfabets, en principi quedaven exclosos de la definició de ciutadans, en diverses societats. Les dones ho saben millor que uns altres, perquè van ser les sufragistas dones en el segle XX, que van crear les condicions perquè vostès puguin votar en alguns països, fa vint o trenta anys, les dones no podien votar

Les teories de la democràcia, encara que s'han mostrat efectives en la seva recerca de les arrels del poder democràtic, que són dos: la participació i la representació política, han estat incapaces d'evitar l'exclusió sistemàtica de grans segments de la ciutadania. Per tant, la democràcia formal difereix dràsticament de la democràcia substantiva. Jo volgués oferir-los a vostès una distinció que va fer fa vint anys, Humberto Cerroni que em sembla molt lúcida: es pot pensar la democràcia com mètode i la democràcia com contingut.

La democràcia com contingut parla de participació i de representació.

La democràcia com mètode, busca examinar els mecanismes on la participació i la representació es porten a terme.

????????????

Resulta més preocupant que aquestes teories no hagin pogut separar els orígens de la democràcia representativa basades en la representació igual: equitat i la igualtat de la seva immersió en els principis fonamentals i fundacionals que articulen les societats capitalistes.

Per definició, el capitalisme requereix una representació diferenciada en el poder i la política i afavoreix la creació d'injustícies per mitjà de jerarquies i d'interessos contraposats així com de desigualtats a causa dels mecanismes d'un sistema orientats exclusivament a l'obtenció de beneficis.

Aquí vull citar solament dos grans textos de la teoria política mundial en contra distinció.

Els vull citar a Plató, quan diu: no pot existir una ciutat on els captaires abundin i superin als ciutadans perquè no hi ha possibilitat d'establir una estabilitat. Plató que no era considerat era un pensat estrictament democràtic, era un pensador pragmàtic: on abunda la misèria, on abunda el desencantament, on abunda el nihilisme, també abunda la inestabilitat i la ingovernabilitat.

Per l'altre costat, vull citar-los altre text clàssic:

Adan Smit, en "La Riquesa de les Nacions", en l'edició americana, en la pàgina 525 diu: "Perquè existeixi un petit grup de persones riques, han d'existir un enorme grup de persones que no posseeixin gens".

Aquí estan justament els grans dilemes de la democràcia, com va arribar a articular-se amb el capitalisme com la seva forma de representació política.

Ara bé un podria pensar que atès que les teories de la ciutadania i que les teories de la democràcia han estat incompetents per a resoldre els problemes de la governabilitat, les teories del multiculturalisme podrien oferir una solució. Aquestes s'han adonat de l'eficiència del multiculturalisme per a entendre el problema de les cultures i de la identitat, per a estudiar les diferents arrels de la solidaritat, però s'han mostrat absolutament incapaces o poc disposades a aproximar-se a una teoria de la ciutadania i a una teoria de la democràcia que poguessin resultar factibles en termes pràctics i aplicables, èticament viables, en termes morals i políticament acceptables, en el context de les societats civils.

Necessitem una teoria la ciutadania democràtica i multicultural que prengui de debò la conveniència de desenvolupar una teoria de la democràcia que contribueixi a millorar

o a eliminar d'arrel les diferències socials, la desigualtat i la injustícia que domina les societats capitalistes.

Així mateix necessitem una teoria de la democràcia que abordi les tensions draconianes que existeixen entre la democràcia i el capitalisme d'una banda, i les formes de democràcia social, política i econòmica per un altre.

Finalment és imperatiu que existeixi una teoria de la ciutadania multicultural i democràtica, que proporcioni una resposta teòrica raonable a les invocacions dels neoconservadores sobre la ingovernabilitat de les democràcies modernes en les societats capitalistes.

Que Nínxol Mae, un dels teòrics del món dels negocis més famosos d'origen japonès que és justament, professor visitant de la meua universitat, que dóna 20 conferències a l'any i els llibres del qual són llegits rigorosament per tots els homes i les poques dones que dirigeixen les corporacions multinacionals del món, davant de mi, afirmo dues coses interessantíssimes:

- Primer: per al món dels negocis, la democràcia és supèrflua i estariem molt millor si no hagués democràcia.
- Segundo: per al món en general, els governs són superflus i estariem molt millor si simplement el capitalisme nord americà governés el món sencer, i el President dels Estats Units fora triat pel món sencer.

Això pot semblar una bogeria, a mi em sembla una bogeria, no obstant això, aquest individu reflecteix el pensament real del món dels negocis capitalista mundials, que són el món de les corporacions. Aquestes són les grans tesis.

A partir d'ara, durant els pròxims deu minuts, vaig a anar un poc més ràpid tractant d'enfocar-me a la vinculació entre ciutadania, democràcia i educació i vaig a fer una sèrie d'afirmacions en el que a mi em sembla la millor contribució de la segona part del segle XX per a aquest tema, li oferiré un conjunt de crítiques i intentaré entrar cap a la part final d'aquesta exposició, en una espècie de síntesi sobre els grans temes, dilemes que estem confrontant i que em sembla a mi que ens creuen a tots nosaltres, que ens creuen avui aquí, en aquesta conferència, que ens creuen en les nostres famílies quan estem pensant en l'educació dels nostres fills i filles, que ens creuen en els debats polítics que ens creuen en els patis de les escoles tant com en els llocs de treball i en els llocs d'esbarjo.

Part d'una hipòtesi central:

Sense La Il·lustració no tindriem educació massiva obligatòria i general, el model de La Il·lustració va ser un model molt simple, però al seu torn, un model extremada ment rigorós, per a poder evitar el caos cal crear un model de racionalitat, aquest model de racionalitat ha de tenir bases compartides a partir d'una sociabilitat, es necessita un instrument que generi aquesta sociabilitat racional, per tant, el coneixement i la ciència són els instruments teòrics i es necessita una institució que pugui incidir en el conjunt més ampli de la societat per a implantar-la i aquesta va ser l'escola,

Per tant, degut al fet que podem entrar en un model d'elaboració teòrica i pràctica dels grans dilemes, perquè hem estat socialitzats per l'escola és pel que podem pensar ara per ara, L'Educació.

En altres termes, el que va existir com model que hem heretat dels últims 150 anys és això: que l'Estat accepta en consignació temporal dau per les famílies, els fills i filles per a ser educats, amb un model que l'Estat defineix; i lliurament a un grup selecte d'individus credencializados (professors i professores, mestres i mestres) perquè cuidin als fills dels altres, perquè puguin establir un model de : d'una banda de indoctrinamiento, perquè efectivament la democràcia com tot model polític és un model de indoctrinamiento, segon un model d'elaboració moral i finalment, un model d'elaboració cognitiva,

“In locus parenti” defineix exactament el que vostès com pares, com mares, com estat, fan diàriament, actuen “in locus parenti” temporalment i reemplaçant a les famílies en el model d'educació dels seus fills, per tant, l'educació va ser l'element arquetípic i central per a la constitució la de la democràcia i de la ciutadania.

Però Quin és el teòric que ens va oferir un text magnífic en la segona meitat del segle XX que defineix per a mi, les possibilitats i limitacions de la ciutadania democràtica? És justament el treball de TH Marshall de 1949, la data és important perquè marca la fi de la segona guerra mundial, “Ciutadania i Classe social”.

Aquest pensament per a mi, reflecteix, d'una banda el nou consens de la postguerra, després que el feixisme fora derrotat a Europa, i segon la necessitat que existeixi un estat de benestar liberal com condició per a l'exercici de la ciutadania, en les societats capitalistes.

Vull presentar-los breument el model de Marshall i oferir una crítica.

Marshall classifica la ciutadania en tres elements: els drets civils, els drets polítics i els drets socials, per descomptat, utilitza el model que Anglaterra va utilitzar durant 250 anys.

La Societat civil occidental, veient el que va passar a Anglaterra, va assolir els drets civils en el segle XVIII, els drets polítics en el segle XIX i els drets socials en el segle XX. Els drets civils comprenen tots els drets necessaris per a l'exercici de la llibertat individual, el de posseir propietats, la llibertat d'expressió i el dret a la justícia. Els drets polítics, inclouen tots aquells relacionats amb el procés electoral, el dret a votar, a triar a ser triat etc.

Els drets socials es presenten com els més controvertits ja que no solament inclouen un mínim benestar econòmic i seguretat sinó també tot el necessari perquè una persona tingui una vida plena

Ara bé, aquest argument de Marshall, va anar l'argument que va predominar durant tot el model d'economia keynesiana, a Europa, i en Estats Units.

En Europa amb el pla Marshall, en Estats Units i en la resta del món en desenvolupament, per descomptat amb grans diferències.

No obstant això és un argument inconcluso i limitat, Marshall, com molts estudiosos, va donar per assegut que en L'Anglaterra del segle XVIII tots els individus eren lliures legalment i per tant gaudien de la ciutadania civil, no obstant això, aquest supòsit ha de plantar cara a arguments contraris que apunten que els homes anglesos, podien gaudir de la llibertat i de la ciutadania com a conseqüència de la mercantilizació del treball de les dones i de la falta de poder legal en les llars, controlats per pràctiques patriarcals i aquí trobem un argument interessant, com la ciutadania occidental, però també es

reflecteix em sembla a mi en el meu modest coneixement del món oriental, que el patriarcat constituïx un element central en la constitució del capitalisme.

El meu col·lega Peiman ofereix una crítica feminista a T.h. Marshall, i diu primer:

- que la seva anàlisi està limitada als barons de la classe treballadora i potser ja no adoni dels canvis ocorreguts en la ciutadania a partir d'un capitalisme globalitzat i reestructurat. Vull dir-los que estem veient un model de capitalisme molt feroç. Per a no anar més lluny, només vaig a documentar-los amb una conversa que vaig tenir no fa molt temps, a Califòrnia on jo viu, com s'imaginarien el món d'Hollywood és predominant. Estava conversant amb una dona jove, talentosa, que treballa per al món d'Hollywood, treballa molt poc i gana molt diners. És molt interessant aquest treball, jo no bromejo, però per exemple, si vostès poguessin aparèixer, no bromejo, en Estats Units un comercial que s'ha passat durant tres mesos, per televisió, per cadena, en Estats Units, vostès no necessiten treballar per dos tres anys, perquè els drets que rep aquesta persona per aquest comercial, és suficient per a sostenir-los amb 5, 6 o 7 mil dòlars per mes pràcticament, sense fer altra cosa més que esperar el pròxim comercial. Aquesta és la persona amb la qual jo estava parlant i li comentava de la meua indignació enfront del turisme sexual que s'exercita en alguns països d'Àsia principalment per europeus que van a abusar sexualment, de nens i nenes tailandesos, per exemple, i li vaig dir: a més em molesta molt veure que amb el capitalisme globalitzat ara, els nens i les nenes tailandesos estan treballant para fabriques menjo Nike, per 25 centaus l'hora durant vuit i deu hores. La seva resposta em va deixar azorad, em va dir: "bé almenys no estan en el carrer, almenys no estan venent els seus cossos. Jo vaig quedar azorad per dues raons molt simples:
- primer perquè la classe obrera a Europa, a Amèrica llatina, en el món sencer, va lluitar amb moltíssims màrtirs durant el segle XVIII i XIX perquè hagués una jornada de treball, i una edat mínima per a treballar, i
- segon perquè els educadors hem lluitat durant més de 150 anys perquè els nens i les nenes estiguin en l'escola aprenent i no treballant a una edat primerenca i perdent la vida a una edat primerenca.

Per tant la resposta d'una jove americana, molt bé educada i molt bé pagada que almenys és bo que aquests nens estiguin treballant com obrers als cinc, sis, set anys per a no estar venent els seus cossos en el carrer, em sembla a mi un complet desenfad i una traïció absoluta al model racional de La Il·lustració,

Això és el que està passant en el món del capitalisme globalitzat avui, hem abandonat els principis més elementals de la vida civilitzada.

Per tant el feminisme, em sembla a mi, ofereix una de les crítiques més fonamentals, perquè Peiman en segon lloc, afirma que Marshall no va descobrir el tema de l'etnicitat per exemple fins a aproximadament fins dels seixanta, aquells súbdits anglesos que adquirien la ciutadania tenien una identificació com ciutadans de segona classe, perquè eren pakistaneses o hindús o havien nascut en algun dels dominis anglesos.

Per tant, el tema de l'etnicitat va ser també completament sobrevolat en l'argument de Marshall insisteixo, l'argument de Marshall és potser l'argument més lúcid del segle XX

i finalment Marshall no va abordar, diria Peiman, la subordinació de la dona en la seva anàlisi de la ciutadania.

Per tant el feminisme ha fet contribucions decisives a la deconstrucció de les concepcions tradicionals del ciutadà com baró.

Nosaltres, els quals parlem castellà, que és la meua llengua materna, hem estat educats en una epistemologia on l'home escrit amb majúscula, reflectia La Humanitat i això les dones es van acostumar a acceptar-lo, fins a un cert punt i ara comencen a ser profundament qüestionats.

El llenguatge constituïx identitats, com és possible que una dona accepti que la identitat de la civilització està reflectida amb la definició de la contraparte?

En Estats Units, un podria dir és una exageració quan es parla de History que és amb H, per descomptat, La Història, moltes persones diuen que cal parlar de Herstory, perquè his és per a ell, hers és per a ella. Un podria pensar que és un joc pervers de l'activitat lúdica del llenguatge, però d'altra banda per què no? Per quin Déu va ser sempre considerat baró?

És a dir, aquí hi ha un element fonamental en l'epistemologia de les llengües. No obstant això l'argument de Peiman, que al meu m'agrada molt, no em sembla suficient perquè vull afirmar que des d'una perspectiva del post colonialisme uneixo podria criticar i bastant encertadament a Marshall

Perquè el varon engonals que Marshall aquesta veient és després de tot , el varon engonals adult de classe obrera, que coloniza, per tant el problema de la ciutadania quan un incorpora el tema del postcolonialisme es torna infinitament més complex Sinó tractin d'imaginar ara entre parèntesi als alliberadors nord-americans de Iraj veient com resolen els dilemes creats per aquesta desafortunada invasió, a un país que s'ha caracteritzat sempre per mai ser un país integrat i que l'única cosa que unia les bases articuladoras de L'Iraq era la tirania d'Hussein, quan un elimina la tirania el que un té és la possibilitat de reconstruir una societat civil, després d'una larguísima guerra civil abans que existeixi un cert model de ciutadania que jo no m'atreveixo a dir que a L'Iraq sera una ciutadania democratica.

Per tant el postcolonialisme per al meu gust és un dels temes centrals per a entendre com els fracassos de la modernització i del filantropisme autoritari pot dur a la modernitat de pobles tradicionals, atencions socials com les quals podem experimentar ara per ara anant A Afganistan, Iran i tantes parts del món.

Per quin es queixa en aquest moment, el món dels negocis espanyol quan Evo Morales decideix trencar amb els contractes establerts abans que ell arribés al govern de Bolívia?. Un podria dir, està trencant la llei. Evo Morales diria vostès la van trencar fa 500anys. Qui té raó? I aquest és un tema molt complex i ho dic amb total llibertat perquè a més està cancel·lant els contractes amb Argentina, amb la qual cosa està creant un problema immens amb un veí que ho va donar. Per descomptat

Com Bolívia no li pot vendre gas a Xile perquè van tenir una guerra feroç i no tenen pràcticament relacions diplomàtiques ,el gas bolivià es ven a Xile via a Argentina, per tant Evo Morales no ha acceptat aquest acord, que és un acord entre cavallers fet fa 20 anys.

Per tant el tema del colonialisme i del postcolonialisme, té a veure amb la presència dels moviments d'alliberament, i un dels temes dels moviments d'alliberament del segle XX, va anar el de descolonitzar la ment.

Aquest és un dels grans temes que em sembla que nosaltres no hem après a entendre. Com descolonitzar la ment?, és un tema intractable perquè no hi ha un model, no hi ha una tècnica, no hi ha una ideologia que garanteixi la descolonització de la ment.

Ara bé, jo viu en els Àngels, una comunitat de comunitats, la segona ciutat del món amb més habitants que han nascut a Mèxic, la primera és per descomptat el Districte federal, amb més de 20 milions d'habitants, la segona és Els Angeles que té més mexicans que Monterrey o Guadalajara, les següents dues ciutats en el món, que la segueixen. Per tant el tema de la mejicanidad dels Angeles, és un tema absolutament comprovat.

Jo vaig marxar juntament amb milers de coterràneos, almenys, estem en la mateixa Terra, el primer de maig en els Àngels, prop de 600.000 per a demandar que existeixi en Estats Units, un model racional d'articulació de la situació dels immigrants indocumentats que són entre dotze i quinze milions de persones. Aquest és un tema radical, per múltiples raons, 12 a 15 milions de persones que tenen fills i d'acord a La Constitució americana, tota la persona que neix en sòlis, és americà, llavors estem observant a través dels anys, la barbaritat que de sobte arriba l'emigració, deté a 10 o 15 persones en el seu lloc de treball i les expulsada a Mèxic, i aquesta nit, els cinc fills arriben a la casa on no hi ha pare i potser ja no hagi mare però els fills no poden ser expulsats perquè per descomptat són ciutadans americans. Què passa?

Ara bé, aquestes dues persones expulsades duen 14 anys treballant de manera indocumentada en Estats Units.

Conclusió : Estats Units que té una incapacitat absoluta per a operar de manera racional en pràcticament tots els àmbits de la realitat, com s'ha vist no només amb la guerra de L'Iraq, no és capaç de crear un model migratori que funcioni, des de fa mes o menys 40 anys, i per això s'acumulen els problemes a aquest nivell, on ja hi ha tres generacions d'individus els avis dels quals són indocumentats

Un col·lega meu, Roco descobreix que els llatins, especialment els quals acaben d'emigrar, formen part del procés de construcció de la ciutadania,

No tinc temps per a llegir els textos de Roco, però el diu el següent i ho sintetitzo així: El problema de les condicions específiques de la ciutadania és la pedra de toc del marc teòric de la ciutadania des de la perspectiva neocolonialista de mestissatges, fronteres i espais subalterns, un estudi de les condicions específiques, que donen motiu a l'oposició a les fronteres i regles establertes, podrien inscriure's en un debat més ampli al voltant de com les identitats subalternes

la construcció de la ciutadania podria inscriure's en un debat més ampli al voltant de com les identitats subalternes Poden representar una integral dinàmica i complexa de ciutadania

Vostès ho estan experimentant quan ara veuen que en les escoles espanyoles hi ha una enorme gamma d'emigrants que no van néixer a Espanya, potser sigui en part un problema específic que té Espanya,

Mas del 50% de les persones registrades
en les escoles dels Angeles no van néixer en estats Units.

Es parlen 120 llengües en els sistemes d'educació pública de l'àrea dels Àngels
administració que són 15 milions de persones.

Els votants de Califòrnia van passar una llei
Vostès tenen ara un debat pel trilingüisme, professors d'educació Tenim fills que són
mestres, o mestres jo tinc 3 fills, dos mestres, que són perfectament bilingües que
ensenyen en nivells baixos, 2 o 3er grau.

Em diuen hem d'ensenyar en engonals quan el 99% no parla gens d'anglès per això
hem de repetir una frase en espanyol altra en anglès, això doblega l'ús del temps, el d'ús
de l'aula de classe per tant és impossible en les aules on existeix una majoria de nens-as
que parlen altre idioma que l'oficial, ensenyar amb el mateix criteri de temps assignat
per a una matèria particular, en conclusió aquí tot el món viu amb un stress paranoico, el
professor o la professora perquè no pot complir amb el programa, els nens-as perquè no
entenen una paraula i els avaluadors perquè oculten això, per a no dir la veritat,
sembla una broma, però uns fan com que ensenyen, uns altres com que aprenen, i tots
nosaltres fem com hem estat educats.

Margaret Smit, tenia raó, va dir: "Jo vull que la meva filla tingui una bona educació,
per això mai la va manar a l'escola, broma a part.

Vull fer dues observacions, en Estats Units tenim una teoria de la raça, que neix en
l'àmbit jurídic, si vostès miren els condemnats a mort, en Estats Units el 70 o 80%
dels condemnats a mort són afroamericanos, hi ha solament un 6 o 7% que són
afroamericanos, Què vol dir? Que tots els afroamericanos són delinqüents, que cal
manar-los a la presó i a la cadira elèctrica?

Aquí hi ha un racisme institucional, que es gesta com una societat esclavista i que es
reflecteix no tant en la jurisprudència, sinó en l'aplicació específica de les lleis. I aquí
neix una teoria crítica de la raça que després d'usar-se en l'espai jurídic s'aquesta
utilitzant en l'espai educatiu, un dels arguments centrals és:

-Que justament pel racisme institucional nord-americà, les persones de color tenen
menys accés als serveis educatius de qualitat que haurien de tenir si fossin blancs,
Altre element central en aquesta crítica a Marshall, és que ell ignora la imatge dels
moviments socials en la construcció de la ciutadania, i és justament els moviments
socials, els sindicats, els ecologistes que lluiten per a defensar aquest continent, aquest
món, aquest aire, aquesta aigua, per a poder deixar un llegat als quals ens acompanyen,
són els moviments socials els quals constitueixen ciutadania.

Per a mi és important entendre els moviments socials com la base per a la construcció
de la ciutadania. Aquests temes són molt complexos.

Em sembla al meu que si poguéssim entendre el nus gordiano, d'aquest problema jo ho
diria així:

- Les teories de la democràcia no adonen del problema de la democràcia.
- Les teories de la ciutadania van ser creades per a excloure, i va costar molt
temps eliminar l'exclusió de la ciutadania.
- Les teories del multiculturalisme que podrien adonar d'aquests dos problemes no
han pogut establir una teoria radical, cultural, de la ciutadania.

Per tant estem com al principi.

Les connexions entre democràcia i multiculturalisme són de les més controvertides en aquest moment.

Cornelle West, un dels intel·lectuals més lluïts nord-americans format en teologia i en filosofia afro americana i que a més és molt carismàtic va afirmar:

-Que la teoria del multiculturalisme està relacionat amb la política de la diferència i l'aparició de tensions socials, a causes socials classistes, la diferència de raça o de gènere o de preferència sexual, o religiosa.

Jo dic que cal distingir quan vam parlar de multiculturalisme, de ésto com un moviment social,

multiculturalisme com una aproximació teòrica, segon o tercer com un model curricular de formació ciutadana, Creo que justament al no distingir no entenem per quina el multiculturalisme pot fer una gran contribució. Com moviment social sempre es va ocupar d'un tema que avui torna a ser predominant, integració d'emigrants en una comunitat determinada,

El multiculturalisme neix especialment, en estats Units, com una manera d'integrar emigrants, la imatge del metil pot, aquí tenim tres imatges, perquè

Unamuno deia: "Donin-me una metàfora, perquè una metàfora em diu més, m'ensenya més que un concepte, a més la metàfora està viva aquesta calenta .Només en la calor la imaginació treballa". Deixin-me donar-los tres metàfores:

- El meeting pot. Tots els quals hem estat molt pobres com un servidor, sabem que quan no hi ha gens per a menjar en la casa, es posa tot en un brou, se li agrega aigua, s'espera perquè en el transcurs de les hores tingui gust a alguna cosa, gust a alguna cosa diferent de tots els ingredients, altra imatge
- la de l'el metil pol o el stil ,

On tot s'ajunta, aquesta és la imatge nord americana. Aquesta és la imatge que van voler fer amb l'emigració.

- La imatge canadenca és la de " l'amanida bol", la imatge que vostès fiquen a tots en una amanida i els elements no es barregen. Si vostès miren una amanida és curiosa:

El julivert és el julivert, l'amanida és l'amanida, no es barreja, el que es barreja és el que li dona gust, amb algun tipus d'amanexo. Els canadencs pensen que si tenen l'amanexo adequat, l'amanida és comestible.

Deixin-me donar-los una tercera imatge i una quarta.

- La tercera imatge és la del mosaic que és alguna cosa absolutament discret, un pot crear un gran fresc amb mosaic, els mosaics són durs, rígids ,però són extremadament fràgils.

L'Iraq és un exemple tremend d'una imatge de mosaic.

- Per ultimo els vaig a donar una imatge que em resulta més halagüena és la imatge de la cornucòpia, la imatge d'aquest cristall amb molts polígons on entra el sol i reflecteix de manera providencial els llamps.

Ens deixa un moment almenys estètic,

Aquesta imatge és altra imatge de multiculturalisme per al meu gust més rica que les quals vaig presentar abans. Per descomptat hem assolit crear en el món on vivim imatges conceptuals que busquen encapsular d'una vegada i per a totes,

Per això La imatge del meeting pot o el stuc és la imatge que els conservadors nord-americans volen protegir..

En la metodologia multiculturalisme el poder i el

Sempre apareixen vinculats amb una imatge de la identitat. Aquí, doncs, tenim aquí el gran problema de la identitat. Jo vaig afirmar dues coses:

No estic d'acord que les identitats

Si algú pensés que les identitats són essències un podria dir per exemple, jo no coincideixo amb aquest punt, però un cert pensament feminista ho ha dit: La dona reflecteix el sentit de la maternitat, la cura ,de la protecció, a l'altre.

El punt central de les essències, és un punt que deu ser discutit, per al meu gust d'una manera fonamental i absoluta.

Jo descarto que hagi essències perquè en el fons uneixo mai sap com és l'essència que articula la presència de vostès en el món contemporani avui.

Com les essències es van trastocant d'acord amb la Història.

Les identitats són construïdes al llarg d'un procés de construcció i lluita i estan subjectes a interpretacions múltiples. Històricament el concepte d'identitat nacional es definia

en oposició als altres a altra identitat nacional a un enemic de la nació que en relació que en conjunt

Com grup homogeni.

La pregunta que cap nord-americà pot contestar a vostès és aquesta,què és un nord-americà.

Un conservador li diria ,un nord-americà és els quals vénen del Mai flower, però vénen d'Anglaterra,

Però havia alguns nadius?

Els nord-americans són els quals viuen

Però també havia en el sud ,en altres parts, bé vam haver de portar els esclaus perquè havíem de produir.

però també estan els mexicans, si ,estaven aquí però els comprem la Terra, els llevem la terra,

Qui són vostès? Estats Units és una idea

Estats Units funcionen com país gràcies a que és el gran comprat capitalista on el capitalisme ha funcionat, en el moment que caigui aquest mercat capitalista es va a fraccionar de tal manera les comunitats que conviuen

Segona hipòtesi

Tret que reconeguim les violacions als drets humans fets històricament mai va a entendre el que són o el que som com país.

Per tant, com les identitats són bàsicament un procés de lluita i d'interpretació, les percepcions de coneixement d'experiència i de poder,

Sobretot que coneixements són i poden considerar-se legítims i han de tenir-se en compte.

Són temes centrals de la identitat, En la meua exposició he manifestat que la identitat no constituïx un estandard permanent una substància que algunes persones comparteixen

Sinó un procés d'aprenentatge, que depèn del context i que evidentment està obert a consideracions

I de l'experiència i de la consciència d'un individu.

El poeta T.S.Elliot, que va anar un poeta conservador va dir una mica que em fascina, tenim l'experiència però hem perdut el significat una aproximació a l'experiència permeten recuperar el significat.

Jo els convido que pensin en aquests termes

Justament el tenir l'experiència ,no és que hagin tingut el significat

El reconstruir l'experiència pot donar-los a vostès un

Del seu significat

Acabo llavors un tema que per al meu és central

Hi ha un cànon cultural un dels principis que no pot ser de cap manera evitats.

Cànon, cultura, i ciutadania i identitat democràtica.

Vull usar dues frases que són senyals d'indicar on va el meu pensament d'una banda que vam dir amb Monroe en el nostre lliure "Teoria de l'Educació,

Imna identitat

Integrada no problemàtica i descriptiva de la cultura prooccidental, això ja de per si marca un dels grans dilemes, de la nostra civilització,

La següent frase és de Enmanuel, el sociòleg que va dir en el finde de pastís d'un interminable joc de miralls

En principi els cànons i les cultures no són oposats.

Quan un determinat cànon que bàsicament és una construcció

S'establix com un conjunt de principis metafísics que no pot sotmetre's a una anàlisi històriques ni per tant modificar-se, o bé que ha de preservar-se costi el que costi sense acceptar qüestionaments,

Negociacions ,modificacions,

D'aquesta manera els cànons metafísics s'oposen a la negociació cultural, els afirmo que al dia d'avui no podem existir sense negociació cultural.

Els cànons fonamentals, canvi representen processos oberts de negociació cultural partint de fonaments de dialogo,

Gaudeixen també del que es cridaria una epistemologia de

Una insaciable curiositat de definir els principis culturals

I els pilars ètics de la cultura més pròxims als imperatius culturals de

Justícia social ,responsabilitat

Cuidat de l'altre són els tres imperatius kantians que ha construït la civilització occidental com la coneixem avui nosaltres.

Llavors si hi ha aquesta problemàtica amb els canones

Qualsevol cànon cultural es formuli dintre d'una condició metafísica d'existir,
S'oposa en principi, a la negociació cultural

Un cànon de be de contar amb diverses fonts i reivindicacions de legitimitat
Que acabi per convertir-se en la llei del territori per exemple el poder blanc de

Després pot venir la reivindicació de potenciar la puresa racial per exemple el nazisme,
o de la reivindicació de pares de la nació,

Grups #caucásico<adj><m><pl> i euro centrals, contraris a l'emigració,
Els intercanvis socials polítics i econòmics per exemple moviments a favor del la exclusivitat de l'engonals

Intolerància cristiana

Moviments per a imposar la superioritat bíblica d'homes sobre dones moviments antisocials basats en la fe cristiana,

Mes

Certes versions de l'Islam, i certes versions fonamentalistes del cristianisme

Llavors, el problema és que com la realitat és una construcció social, qualsevol explicació és tan valuosa com l'altra.

No existeixen criteris per a determinar com és mes certa

La complexitat de la realitat

Wallestein diu el paper dels acadèmics no és construir la realitat sinó esbrinar com s'ha construït i acarar les múltiples.

Es pastís d'un joc de miralls sense fi

Intentem comprendre com és ha construït

En aquesta tasca dels miralls

Trobem anàlisis mes correctes i menys correctes des del punt de vista acadèmics

Pel tantota recerca de la veritat i la recerca de la bondat estan indissociablement vinculades entre si.

És impensable pensar el treball acadèmic solament com un treball analític és també un treball normatiu. Fem educació no sol per a educar sinó per a educar de la millor manera possible,

Per a un món millor per tant la tasca analítica i normativa han d'anar de la mà, per a la meva això és fonamental.

Un ultimo dilema per al multiculturalisme són les

vinculacions entre diversitat i coincidències

Existeixen moltes posicions analítiques a l'abordar

A l'abordar el tema de la unitat dintre de la diversitat
Identitats múltiples i filiacions múltiples el reconeixement de la complexitat
Hauria d'oposar-se a qualsevol intent de essencialitzar les diferències
Basades en gènere, raça, regionalismes etc.

En segon lloc més que tractar les diferències en els compromisos i polítics podem
observar-les com contradiccions
Com lleialtats en conflicte
Aquesta perspectiva obre espais de negociació

Una premissa fonamental consisteix a evitar les batalles culturals essencialitzadores, no
obstant això és important conèixer els plantejaments esgrimits
Conelle West va dir

Va dir la fractura cultural i el nihilisme destrueix la democràcia, amb això vull dir el
següent: cura amb el nihilisme perquè si l'escepticisme és molt difícil i indigerible

Entendria que totes les construccions són iguals que no mereix la pena lluitar
El nihilisme és un model que en última instància és un invitació a.

És escapar als paranys de l'escepticisme i del nihilisme. Hi ha altre motiu pràctic pel
qual hauríem de revisar

Jo no vaig tenir temps, en aquest llarg procés d'explicació hi ha cinc grans conceptes en
joc
Un és educació, un altre és estat

Tal menjo Paulo Freire lluitar perquè el

Per a construir un món menys desagradable, menys cruel, i més humà.

exemple
Aquesta pensant a avançar

Per a acabar vaig a acabar amb una frase contundent perquè la gent escolta dues coses
les introduccions i les conclusions, tot el que passa en el mitjà s'oblida.

La democràcia és un sistema imperfecte però ha sobreviscut perquè ofereix un espai
per al debat, i un conjunt de normes que les persones segueixen sense una anàlisi
rigorosa de les interseccions
Les bases plurals de la democràcia i el propi discurs democràtic estan en perill

Espiritualment atractiva i políticament factible, en paraules de la Bíblia ho cito perquè
és el llibre més llegit del món: sense profecia el món pereix.
Moltes gràcies.